

Göteborg Konst.

**Årsrapport
Enprocentregeln**

2023

Vad är enprocentregeln?

Enprocentregeln innebär att när Göteborgs Stads bolag och förvaltningar gör nyinvesteringar i byggprojekt ska de avsätta en procent av investeringen till konst. Regeln gäller för bostäder, lokaler och allmän plats som parker, lekplatser, gator och torg.

Förord

Syftet med enprocentregeln är att skapa ett stabilt och mer långsiktigt ekonomiskt utrymme för konsten, både i planering och i byggnation av offentliga miljöer. Genom regeln skapas konstpolitiska värden i form av arbetstillfällen för konstnärer och kulturpolitiska värden då konst blir tillgänglig i stadsrummet och kan möta människor i vardagen. Ytterligare värden för staden uppstår dessutom när bygg- och kultursektorn samverkar i arbetet med stadens gemensamma livsmiljöer.

Konsten kan förändra upplevelsen av en plats, den kan förflytta tankar, öppna världar och skapa mentala och fysiska mötesplatser. Konsten kan stärka demokratin om den får verka för sin egen skull. Det finns mycket att beakta i skapandet av ny offentlig konst, som platsens historia, vår samtid, beställarnas och invånarnas önskemål samt tekniska och sociala funktioner. Förutsättningarna både möjliggör och begränsar konsten. Det är därför centralt att processerna för nya konstgestaltningar garanterar konstnärlig kvalitet, skapar goda hållbara villkor för konsten och konstnärerna samt upprätthåller armlängds avstånd mellan politiken och den konstnärliga professionen. Kulturnämndens uppdrag i relation till regeln är av yttersta vikt för att säkerställa detta. Inom kulturförvaltningen finns det sakkunskap som förenklar och möjliggör ett gott samarbete mellan konstkåren och byggsektorn. Kulturförvaltningen arbetar också progressivt för att utveckla och säkerställa att processen skapar goda förutsättningar för samtliga involverade parter.

Cecilia Borgström-Fälth
Enhetschef Göteborg Konst

**”Konst
förflyttar
tankar och
gränser.
Konst får oss
att förstå
vår historia,
samtid och
framtid.”**

Innehåll

Inledning	6
Nytt styrande dokument för enprocentregeln	7
Exempel på projekt som färdigställts under 2023	8
Exempel på projekt som Göteborg Konst processleder	11
Konst i stadsutvecklingsprojekt	14
Västlänken	19
Exempel på förstudier	21
Förmedling	24
Upphandling	27
Redovisning av uppföljning av enprocentregeln 2023	28
Pågående projekt	32
Verk som tillkommit 2013–2023	33

Inledning

Sedan Göteborgs Stads kommunfullmäktige beslutade att införa enprocentregeln 2013 har kulturförvaltningen genom Göteborg Konst skapat förutsättningar för kvalitativ konst i stadens gemensamma livsmiljöer, för både invånare och besökare. Beslutet i kommunfullmäktige innebär att stadens förvaltningar och helägda bolag ska avsätta en procent av den totala byggkostnaden för offentlig konst om de bygger nytt, bygger om eller bygger till.

2023 års processer och arbete har utgått ifrån fullmäktiges beslut 2013 med det processägarskap och ansvar för uppföljning som tillskrevs kulturnämnden. Resultatet av det är bland annat att enheten processlett 34 konstgestaltungsprojekt i nära samverkan med stadens byggande bolag och förvaltningar.

Göteborg Konst är med sin sakkunskap och sina utvecklade processer en garant för att stadens konstpolitik, i enlighet med Göteborgs Stads kulturprogram, genomförs i praktiken i arbetet med enprocentregeln. Det innebär att konstens integritet, oberoende och egenvärde står i centrum, att processerna syftar till att främja konstnärlig yttrandefrihet och kvalitet, samt att skapa goda och hållbara villkor för konsten och konstnärerna under arbetet.

Intresset för Göteborg Konsts kunskap och arbete är fortsatt stort hos landets kommuner och regioner och under året har enheten haft besök av flera kommuners konstenheter, till exempel från Varberg, Karlskoga, Stockholm och Malmö.

Nytt styrande dokument för enprocentregeln

I oktober 2023 tog kommunfullmäktige beslut om ett nytt styrande dokument för stadens arbete med enprocentregeln. ”Göteborgs Stads enprocentregel för konstgestaltning i samband med bygginvesteringar”, kommer att innebära ett delvis nytt arbetssätt. Det medför bland annat nya uppdrag för kulturnämnden och Göteborg Konst som operativt ansvarig för kulturförvaltningens arbete inom enprocentregeln. Det innebär även att kulturförvaltningen härnäst ska ta betalt för sina tjänster.

Innehåll, förändringar och nya uppdrag

I kommunfullmäktiges beslut framhålls att enprocentregeln är ett viktigt verktyg för att sprida kultur i hela staden. I beslutet ger man ett särskilt uppdrag till stadsbyggnadsnämnden att utreda hur enprocentregeln kan integreras tidigt i stadsbyggnadsprocessen med syfte att visa hur Göteborgs Stad, både inom kultur och stadsbyggnad, kan arbeta bättre för mer offentlig konst i staden. Denna viljeyttring från politiken om mer offentlig konst över större delar av staden skapar en bra grund för fortsatt gemensamt arbete inom ramen för enprocentregeln.

Generellt innebär beslutet förändringar i beräkningen av en procent då det styrande dokumentet definierar att det enbart är nyinvestering som avses, att byggherrekostnaden inte ska ingå i beräkningen av byggkostnaden samt att ett maxbelopp om 350 prisbasbelopp gäller. Därutöver sker en större ekonomisk förändring då samtliga kostnader förknippade med konstgestaltningens processen ska hanteras inom ramen för avsatt budget för konst. Sammantaget ger det ändrade förutsättningar för konsten inom ramen för enprocentregeln.

För kulturnämnden innebär beslutet om ett nytt styrande dokument två nya uppdrag: att ta fram ett planeringsunderlag som ska visa var i staden det finns behov av satsningar på offentlig konst samt att ansvara för förmedlingen av stadens konst som tillkommer inom ramen för enprocentregeln. Beslutet innebär även att kulturnämnden ska utgöra stöd då det kommer till rådighet över konstgestaltning i staden, att samverka med berörda nämnder i besluten gällande vilka byggprojekt eller enskilda konstgestaltningssprojekt som ska hanteras inom ramen för konstgestaltningssprocessen samt att kulturnämnden ska ta betalt för kostnader kopplade till de konstgestaltningssprojekt som processleds av kulturförvaltningen.

Den process för konstgestaltningssprojekt som kulturförvaltningen arbetat fram i samverkan med de byggande bolagen och förvaltningarna i staden kvarstår genom beslutet som grund för genomförande av konstgestaltningssprojekt. Här har kulturnämnden ett särskilt ansvar för samordning och stöd. Med andra ord kommer Göteborg Konst fortsatt ha operativt ansvar för processledning och stöd i arbetet med konstgestaltningssprojekt i staden.

Implementering

Implementeringen av det nya styrande dokumentet behöver ske successivt utifrån de olika delarnas förutsättningar och prioritering. Samverkan mellan berörda bolag och förvaltningar och kulturförvaltningen, samt hur kulturförvaltningen ska ta betalt för sina tjänster är några av de delar som inledningsvis bedöms ha hög prioritet. Andra delar, såsom planeringsverktyget, kommer att ta längre tid eftersom det i dagsläget inte finns tillräckligt med underlag och data gällande befintlig offentlig konst i staden.

Exempel på projekt som färdigstälts under 2023

P-huset Heden

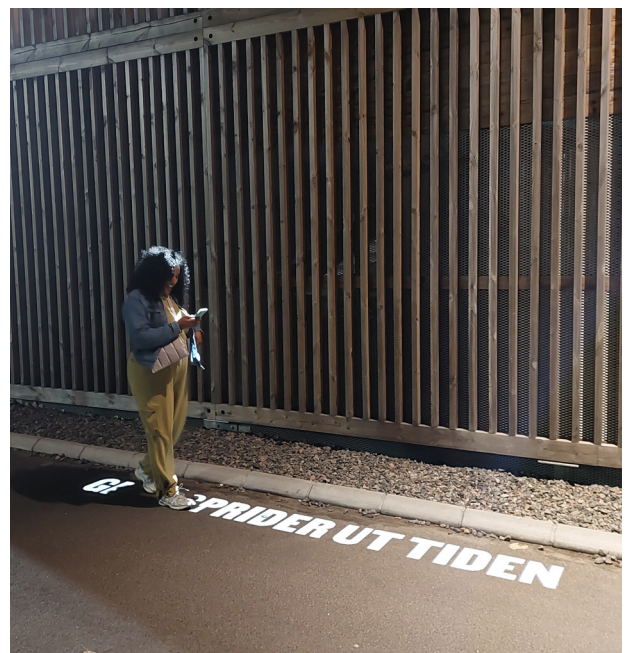
Konstnärssduon aghili/karlsson (Nasim Aghili och Björn Karlsson) och konstnären Makda Embaie har tagit fram två konstgestaltningar för det tillfälliga P-huset på Heden. Anläggningen knyter an till platsens idrottsliga karaktär och har en läktare vänd mot Hedens fotbollsplaner och en löparbana på taket.

När mörkret faller vid fotbollsplanerna blir två meningar synliga på asfalten: "Du är en del av berättelsen" och "Grus sprider ut tiden". Ljusprojiceringarna är en del av Makda Embaies ljus- och ljudverk, *Grus sprider ut tiden*. Hon har sammanfört Hedens historia, som tidigare användes för militär övningsverksamhet, med fotbollens begreppsvärld. Ord som försvar, anfall och motstånd upprepas i ljudverket till takten av en militärmarsch eller till den förhöjda pulsens slag – när spelaren gör sig redo för att sparka in fotbollen i mål. Såväl i armén som i lagsporten skapas en vi-känsla som Makda Embaie förhåller sig

kritisk till. Genom konstverket suddas lagaktiviteternas gränser ut med förhoppningen om att Heden är en inkluderande plats under alla dygnets timmar.

Viskningar av konstnärssduon aghili/karlsson består av citat som har ristats in på fotbollsläktarens sittbänkar. Verket samlar röster från queera personer i Göteborg, som viskar sportminnen, och vill påminna om de berättelser som inte lyfts fram i våra gemensamma rum. Texterna är skrivna i rosa trianglar. Tillsammans bildar de mönstret "Nazarlik", som används i olika kulturer och har associationer till ett beskyddande öga. Mönstret sträcker sig över läktaren som en matta. Genom att presentera berättelserna i form av rosa trianglar vill konstnärerna spegla den kamp för lika rättigheter som queera personer har fört och fortfarande för idag.

Beställare var Göteborg Stads Parkering AB.

VISKNINGAR, AV AGHILI/KARLSSON. FOTO: GÖTEBORG KONST.
GRUS SPRIDER UT TIDEN, AV MAKDA EMBABE. FOTO: ELENA JARL.

Sisjödal

Under hösten färdigställdes konstgestaltningen *Flytande former för Sisjödal* i det nybyggda bostadsområdet runt Sisjöbackens väg. I området har Familjebostäder byggt fem hyreshus. Konstnären Luca Frei står bakom konstgestaltningen som består av tre skulpturer, *Moduler*, *Hittaren* och *Hyllan*, och sex textverk placerade på cykel- och förrådshus i området.

Bostadsområdet ligger i direkt anslutning till Sisjöns industriområde som ska omvandlas till blandstad. Husen gränsar också till ett skogsområde och har närhet till Sisjön med en populär badplats. Då det i området inte finns gemensamhetslokaler var "det gemensamma" den tematiska utgångspunkten för konstgestaltningen.

Luca Freis konstgestaltning *Flytande former för Sisjödal* främjar kommunikation. Texterna på väggarna möter förbipasserande och ger upphov till tankar och samtal. De skulpturala verken placerade på husens

gröna gårdar går också att sitta på, vilket gör att möten och sociala situationer kan uppstå.

Konstnärens tanke är att de tre skulpturerna ger associationer till figurer eller föremål som kan anta nya skepnader i olika sammanhang. Möjligheten att tolka formerna på olika sätt är orsak till namnet *Flytande former för Sisjödal*. Du kan utläsa geometriska grundformer likväl som vardagsliknande föremål, en del välbekanta, andra främmande. Situationen avgör hur de uppfattas och förstås.

Konstgestaltningen lyfter fram olika platser och deras särdrag, skapar platser och knyter samman området. Den främjar dialog och sociala relationer. Konstnärens förhoppning är att den med tiden kan bli ett signum för området.

Beställare var Familjebostäder i Göteborg AB.

"HITTAREN" FLYTANDE FORMER FÖR SISJÖDAL, AV LUCA FREI. FOTO: PERNILLA WELLRATH.

THE COMMON HOME, AV ADAM JAMES. FOTO: LO BIRGERSSON.

Beväringsgatan

Konstverket *The Common Home* av Adam James bygger på en tanke om det gemensamma och det delade. Det tar plats på ett litet grönområde mellan höghusen vid Beväringsgatan och Befälsgränd. Där har Bostads AB Poseidon byggt den nya fastigheten Kvibergshuset som ett nytt skott i den befintliga bebyggelsen i Kviberg.

The Common Home eller det gemensamma hemmet är en skulptural installation som utgår från samtal med boende i fastigheterna. Från de omkringliggande asfaltstigarna leder tre pastellfärgade trädäck eller ramper in till ett runt trädäck i mitten som bildar en scen eller plattform. Runt om står tre fönsterskulpturer som är fem till sex meter höga.

Till verket hör också nio mindre träskulpturer i ek som är utplacerade i gräset runt trädäcken. Skulpturerna har former som liknar vardagliga ting, en kaffekopp, en sko och en hög med böcker. Inspirationen till de mindre skulpturerna kommer från de

boende i området. Konstnären bad dem att dela med sig av bilder, berättelser och saker som de tyckte sa något om dem själva eller området de bor i. Ur detta formade han sedan skulpturerna.

Ett viktigt mål för Poseidon är att skapa en varmare, grönnare och mer inkluderande boendemiljö som stärker tryggheten och utvecklar området som helhet. Konsten är en viktig del i detta arbete. Tematik för konstgestaltningen är "möten" eller "mötesplats" och förhoppningen är att konsten kan tillföra aspekter som stimulerar till möten på platsen och ta in den mänskliga dimensionen i relation till de monumentala bostadskropparna på platsen.

Under våren 2024 placeras ytterligare en mindre skulpturgrupp vid Beväringsgatan, mot spårvagnshållplatsen.

Beställare av verket är Bostads AB Poseidon.

Exempel på projekt som Göteborg Konst processleder

Lillängsgatan

I stadsdelen Änggården utefter Lillängsgatan ligger åtta lamellhus, så kallade pensionärshem, som byggdes 1944. Bebyggelsen är en del av det svenska folkhemsbygget. Husen är i funktionalistisk stil och står i en parklik miljö med stora träd, gräsmattor och häckar. Under många år har husen varit en del i socialförvaltningen sydvästs boendestöd och ska nu renoveras. Familjebostäder kommer att renovera tre huskroppar, lägenheterna ska bli allmänna hyresrätter.

Den parklika miljön runt husen ska förnyas med en konstgestaltning. Tematiken har platsen, naturen och relationen till områdets bebyggelse som utgångspunkt. Den uttalade ambitionen är att konstgestaltningen ska samspela med satsningen på utemiljön i området, genom att synliggöra vad grönområden bidrar med i staden. Vegetation och vatten i en stad ger ekosystemtjänster som kan ge bättre luftkvalitet, bättre lokalklimat, bullerdämpning och möjlighet till närodlat livsmedel och naturupplevelser.

Den göteborgsbaserade konstnären Ulrika Jansson har fått uppdraget att genomföra konstgestaltning-

en *Familjeträden*. Bakgrunden till konstnärens idé är arbetet som den botaniskt intresserade ägaren av Lilla Änggården, apotekaren Arvid Henrik Grén, gjorde 1849–1869 då han nyligen hade köpt Lilla Änggården som sommarbostad. Han lät under dessa år plantera tusentals träd på familjens ägor och i Änggårdsbergen, som på den tiden var tömd på träd eftersom området hade skövlat. Träden hade blivit virke och bland annat använts till att påla upp delar av staden och bygga fartyg. Grén var även delaktig i att starta upp Trädgårdsföreningen och såg det som sin livsuppgift att förse området runt Lilla Änggården med träd igen.

Konstnären beskriver hur konstgestaltningen vill visa på trädets funktioner i olika stadier från födsel till död. Hon betonar äldre tiders och andra kulturers betraktelsesätt av träd som besjälade individer. Gestaltningen kommer att bjuda in till interaktivitet för både människor och andra varelser.

Beställare är Familjebostäder i Göteborg AB.

BILD FRÅN LILLÄNGSGATAN INNAN RENOVERING.
FOTO: KAJSA FROSTENSSON.

Litteraturgatan

Med skissförslaget *Möte IRL* fick konstnären Jonas Nobel uppdraget att genomföra en konstgestaltning i den nya stadsmiljön som byggs längs Litteraturgatan i det befintliga bostadsområdet Backa Röd på Hisingen. I konstnärens uppdrag efterfrågas en konstgestaltning som binder samman de angränsande bostadsområdena. Kvarteren präglas av bostadshus som är byggda under olika tidsperioder från 60-tal till nutid. Med Jonas Nobels flerdelade konstgestaltning får kvarteren en fysisk och visuell sammanlänkning, och ett tydligare gångstråk mellan huskropparna.

Jonas Nobel är en stockholmsbaserad konstnär med bakgrund inom samtidskonst, arkitektur och design. Skissförslaget *Möte IRL* består av sex skulpturer i gjuten och lackad aluminium, sju digitala bilder på glas och en stor skulpturgrupp. Alla delar kommer att installeras på fasader, torg och gångstråk i bostadskvarteren. Enligt konstnären är skulpturerna karaktärer som för en dialog med varandra och de boende på platsen, stora som små. De är till för att förundras över och interagera med. Framöver kan de lekfulla karaktärerna bidra till oväntade möten, men också ge utrymme för betraktaren att skapa egna berättelser.

Möte IRL handlar också om att översätta det digitala formspråket till den fysiska verkligheten. Genom att använda sig av digitala förlagor som sedan gjuts eller skrivs ut blir konstgestaltningen ett mellanting. Med gestaltningens alla delar skapas en varierad miljö, men också en röd tråd mellan det som är gammalt och nytt på Litteraturgatan och i Backa Röd.

Beställare är Bostads AB Poseidon.

SKISSBILDER FRÅN IDÉFÖRSLAGET MÖTE IRL, AV JONAS NOBEL.
OVAN "DEN RECEPTIVE", NEDAN "EN BLYGSAM VARDAGSHJÄLTE".

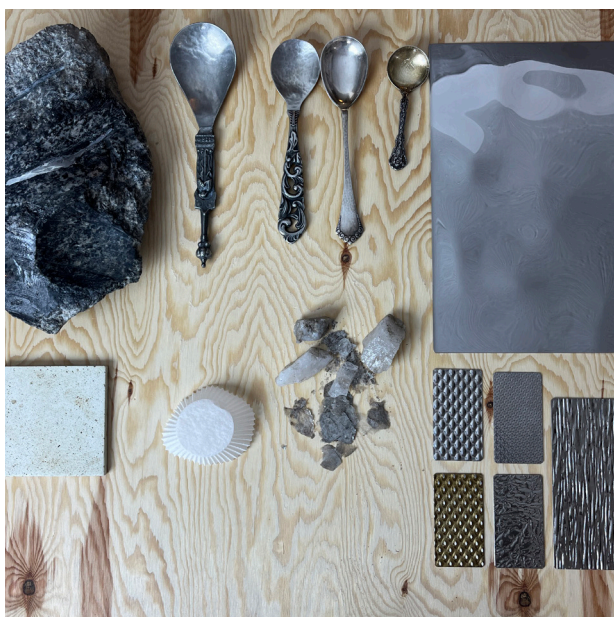

Stadsdelsparken Södra Änggården

I samband med att staden bygger om Högsbo industriområde till blandstad med fokus på bostäder så anläggs en stadsdelspark. Den ska bli ett grönområde för de boende och en plats för de intilliggande förskolorna och skolorna att besöka för lek och pedagogiska syften.

I konstgestaltungsprojektet, som är knutet till utvecklingen av stadsdelsparken, upphandlades konstnär samtidigt som landskapsarkitekterna. Syftet var att låta de två gestaltande kompetenserna förhöja kvaliteten på stadsdelsparkens utformning genom att landskapsarkitekturen kan stärka konstgestaltningen och vice versa. Konstnärer som söktes för uppdraget skulle ha vana och intresse av att involvera fler parter i sina processer och att ta sig an större rumsliga sammanhang.

Uppdraget tilldelades konstnärerna Karin Lindh och Karl Bern. Tillsammans med landskapsarkitektförretaget Urbio har de tagit fram konceptet *Glimmerparken*. Konceptet utgår från områdets historia och det intilliggande pegmatitbrottet som finns där, och den gränsöverskridande kraften som beskrivs i sagor och folktro i mötet med trollen och det övernaturliga. Karin Lindh och Karl Bern har i slutet av 2023 presenterat sitt skissförslag *Trollguldet* som utifrån barnperspektivet ska bidra till en stimulerande miljö att pröva och utforska, där barn kan lära känna naturen, leka och mötas.

MATERIALPROVER FÖR SKISSFÖRSLAGET TROLLGULDET, AV KARIN LINDH OCH KARL BERN.

Trollguldet består av fem delar. Tre är "magiska föremål" som gestaltas som fasta skulpturer: *Osynlighetshättan*, *Mänkaka* och *Sked*. *Osynlighetshättan* är en byggnad stor nog för en mindre person. Hättan är skrovlig på utsidan där lavar och mossor kan växa, men ljus och blank inuti. I kupolen syns inskriptioner och ristningar och under dygnets mörka timmar är kupolen upplyst. Taket hålls uppe av fyra ben, ett i varje väderstreck, och blir en kompass i parken. *Mänkaka* är en glimmande vit skulptur som vilar på marken, en uppochnervänd kakform vars vita rundel speglar fullmånen. Kakformen ser ut som ett litet bord i skogen och kan användas för picknick, som viloplatz eller scen. *Sked* är en gyllene och dekorerad sked som står halvt nedgrävd eller uppgrävd i marken, ett trollguld som ska locka besökare att hitta fler fynd i parken.

Den fjärde delen är så kallade "fyndigheter", tolv gömda gestaltningar som "ströslas" ut i parken. Dessa fyndigheter består av smälta metaller och intarsia ingjutna i marken. Fynden ska locka bort besökare från stigen och öppna upp hela parken för äventyr.

Den femte delen är en fast gestaltning, *Skatboet*, som fungerar som utkikstorn på den plats i parken där glimmerfallet (pegmatitbrottet i Änggårdsbergen) är synligt. *Skatboet* ska byggas av trä från lämpliga träd i området och dekoreras med funna skatter, till exempel blanka plåtar från närbelägna industriella verksamheter. *Skatboet* kommer att utformas tillsammans med Urbio.

Beställare är exploateringsförvaltningen.

IDÉSKISS AV OSYNLIGHETSHÄTTA, EN DEL AV SKISSFÖRSLAGET TROLLGULDET, AV KARIN LINDH OCH KARL BERN.

Konst i stadsutvecklingsprojekt

Masthuggskajen

Masthuggskajen är ett av norra Europas mest omfattande stadsutvecklingsprojekt. Det medför att Göteborgs centrum växer västerut, får en tydlig anknytning till vattnet och gör staden mer klimatanpassad för framtiden. Här byggs lägenheter, kontor, parkeringshus, hotell, parker och förskolor. Centralt i projektet är bygget av en ny halvö i Göta älv. Byggnaderna i Masthuggskajen är redan i full gång. Området utvecklas i flera faser och väntas vara klart cirka 2030.

I samband med att stadsutvecklingsprojektet genomförs ska ny konstgestaltning enligt enprocentregeln tas fram för allmän platsmark.

Konstprogrammet från 2019 är ett inriktningsdokument som ligger till grund för den förstudie som gjordes under 2023 för att skriva fram uppdraget till konstnärer. Uppdraget har två tematiska inriktningar och delområden; östra och västra Masthuggskajen. Open Call till konstnärer gick ut hösten 2023.

VISIONSBILD MASTHUGGSKAJEN, KANOZI ARKITEKTER, 2021.

ILLUSTRATIONSPLANER AV RAMBOLL/SWECO SOM VISAR PLATSERNA FÖR DE TVÅ INRIKTNINGARNA. FLYGBILD AV HALVÖN PÅ MASTHUGGSKAJEN SOM ÄR UNDER ARBETE, 2023. FOTO: GÖTEBORGS STAD.

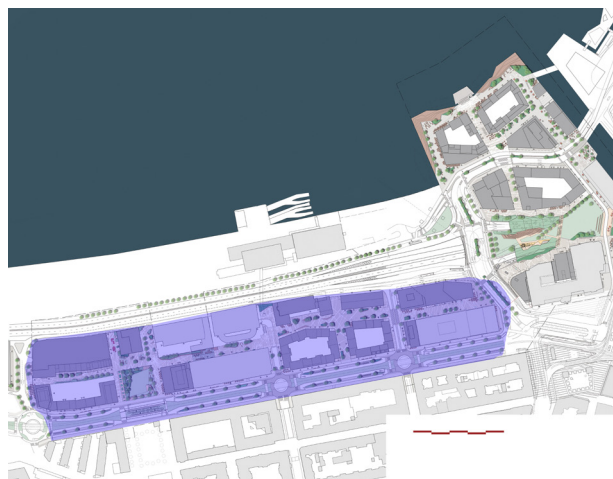
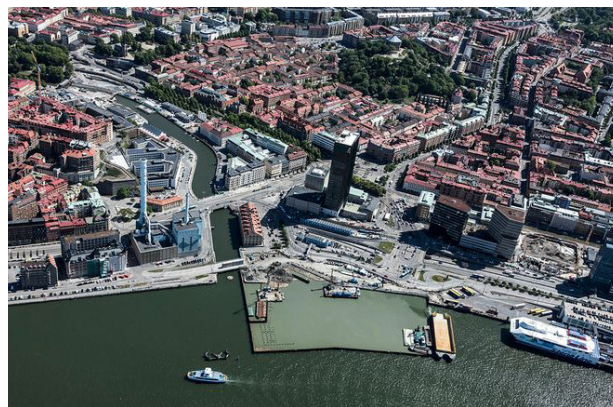

Östra Masthuggskajen Port till världen

Den tematiska inriktningen för uppdraget Port till världen har östra Masthuggskajens historia som utgångspunkt. Ämnen som ekonomi, handel, export och import är fokusområden. Där fanns Järnvägen, den väg där järnmalm vägdes upp inför transport ut i världen.

Esperantoplatsen, som ligger nära Järntorget, talar genom sitt namn om idealet om mänsklig samvaro och kommunikation över gränser. Emigrantvägen som löper längs hela kajen är uppkallad efter de tusentals människor som lämnade landet i hopp om ett bättre liv någon annanstans.

I temat inkluderas nationella och internationella relationer samt frågor om makt vilket ger möjligheter till en uppsjö av ämnen för konstnärer att ta fasta på.

Västra Masthuggskajen Port till staden

Den tematiska inriktningen för uppdraget Port till staden omfattar områdets västra delar och kopplas till en historia som ligger närmare samtiden med olika verksamheter, kulturyttringar och sociala mötesplatser som konstskolor, barer, teatrar och kaféer.

I området finns ett flertal ideellt drivna organisationer och kommunala verksamheter med fokus på socioekonomiskt utsatta grupper. Temat fokuserar på de verksamheter och människor som finns i området idag. Konsten kan här ta sig an de komplexa följdverkningarna av ett område i snabb förändring och samtidigt uppmärksamma den specifika identitet och aktivitet som finns på Masthuggskajen.

Totalt arbetar sex konstnärer/konstnärsgrepp med att ta fram skissförslag och idé- och processförslag för de två delområdena. Upphandlingen av konstnärskap beräknas pågå fram till sommaren 2024 då tilldelning av uppdragen för de båda delområdena sker.

Beställare är exploateringsförvaltningen.

AVENYN OCH GÖTAPLATSEN. FOTO: ALEXANDER LJUNGQVIST

Avenyn och Götaplatsen

Avenyn och Götaplatsen är närmast ikoniska Göteborgsplatser, där den förra erbjuder inte bara handel utan även ett promenad- och kulturstråk med offentlig konst, och den senare några av stadens främsta kulturinstitutioner.

Under 2023 har Göteborg Konst fortsatt sitt arbete i konstprojekt Avenyn och Götaplatsen. Stadsutvecklingsprojektet, som konstprojektet är en del av, är ett uppdrag från kommunfullmäktige och gäller allmän upprustning och framtagande av ny gestaltning av Avenyn och Götaplatsen. Stadsutvecklingsprojektet leds av stadsmiljöförvaltningen i bred samverkan med flera av stadens förvaltningar och bolag, privata aktörer, fastighetsägare och Avenyföreningen.

I maj 2023 tilldelades konstnären Liva Isakson Lundin skissuppdraget gällande ny konstgestaltning till Avenyn med option på genomförande och produktion. Hon har tidigare gjort flera offentliga konstgestaltningar, till exempel *Omväg* i Eslöv och *Standing Waves* i Stockholm. Juryn i upphandlingen var enig om att det finns stor potential i hennes förmåga att tillföra kvaliteter till ett stadsrum. Uppdraget innebär bland annat att som konstnär förhålla sig övergripande till Avenyn och föra en rumslig dialog med arkitekturen, platsen och situationen. Konstgestaltningen ska vara integrerad i övrig gestaltning av platsen och kan innebära ingrepp eller nedslag på flera olika platser i gaturummet.

Konstgestaltningen kan med fördel verka disruptivt (störande) på tankar och föreställningar, och även ta fasta på de storskaliga och samtidigt intima möjligheter som finns i stadsrummet. Det ingår även i upp-

draget att samverka med Nyréns arkitektkontor som vann arkitekttävlingen om att ta fram ny gestaltning för Avenyn och Götaplatsen. Parallellt med Nyréns genomförandestudie som skett under 2023 har Liva Isakson Lundin tagit fram ett koncept- och placeringsförslag som nu vidareutvecklas. Färdig skiss ska presenteras i mitten av april 2024.

Uppdrag gällande ny offentlig konst till Götaplatsen utannonserades under hösten 2023 och denna del i konstprojektet befinner sig därmed i upphandlingsfasen. Uppdraget innebär att planera och genomföra en konstnärlig process med publika inslag som på olika sätt aktiverar, undersöker och berikar Götaplatsen. Det ingår även i uppdraget att skapa ett eller flera bestående spår, eller minne(n), av det som skett under processen eller det som processen mynnat ut i. Det kan innebära ett eller flera permanenta mindre tillägg på Götaplatsen, men kan också innefatta andra uttryck såsom ljud, text, foto, rörlig bild med mera som inte placeras på platsen men på något sätt kopplas dit.

Uppdraget har formulerats utifrån det faktum att nya tillägg till Götaplatsen ska göras med stor försiktighet med tanke på platsens kulturhistoriskt höga värde. Därför efterfrågas ett konstverk som inte främst är ett fysiskt objekt, utan snarare något som innehållsmässigt kan skapa kopplingar till platsen genom nya processer, undersökningar och tankebanor. Beslut om vilken konstnär som tilldelas uppdraget är planerat till våren 2024.

Beställare är stadsmiljöförvaltningen.

Engelbrektslänken

Infrastrukturprojektet Engelbrektslänken omfattar en utbyggnad av spårvägsnätet samt utveckling av grönytor och breddande av gång- och cykelstråk längs med Engelbrektsgatan. Projektet inväntar för tillfället beslut från mark- och miljödomstolen gällande vattenverksamheten. Först därefter kan projektet ta fart, preliminärt sker det tidigast hösten 2024.

Under året vann konstnären Agnes Molin konstgestaltungsopdraget. Hennes förslag *Habitat* består av åtta skulpturer i sten placerade i grönstråket vid Hedens kantzon.

Skulpturerna utgörs av plattor i gråbandad gnejs från kommunens stenlager i Bergsjön, monterade på olika större stenstycken varav de flesta tidigare varit delar av gator och infrastruktur i Göteborg. I plattorna skulpteras bilder av marken runt Engelbrektsgatan som den ser ut nu, med de spår av liv man hittar där 2023. Ett bevis på att staden även i vår samtid är en del av naturen.

Agnes Molin beskriver hur hon förra vintern besökte platsen tillsammans med biologen Peder Winding.

Han använde sig då av begreppet biologisk enfald för att beskriva den likriktning av arter som nu lever i städer och berättade om hur de större städerna liknar varandra ekologiskt alltmer, samma arter följer människan jorden runt.

Agnes Molins verk tar sin början i denna situation. Hon förklarar:

”Hos råttan, hunden, människan och katten. Hos de tåliga lavar som lever på lindarna i allén, hos själva lindarna i allén. Hos marken, dagmaskarna på trottoaren när det regnar, fåglarna som badar i vattenpö-larna (gråsparv, duva, mås), spåren av olika varelser i leran på cykelbanan. I gnejsplattorna skildras snapshots av detta, hårdgjorda ytor med vattenpölar, fallna löv, kvistar, rättspår, hundspår, hjulspår i leran och barkfragment. Vattenpö-larna samlar vatten när det regnar och fungerar då som fågelbad och drickstatio-ner för insekter. Jag utgår ifrån fotografier jag tagit på platsen och avbildar motiven i relief och i infrästa teckningar.”

Beställare är stadsmiljöförvaltningen.

DEL AV KONSTGESTALTNING HABITAT UNDER ARBETE.
FOTO: AGNES MOLIN.

DEL (2) AV KONSTGESTALTNING HABITAT UNDER ARBETE.
FOTO: AGNES MOLIN.

FLYGBILD ÖVER BACKAPLAN/BRUNNSBO. FOTO: STADSBYGGNADSKONTORET, GÖTEBORGS STAD.

Bytespunkt Brunnsbo

I mars 2023 gick konstgestaltungsopdraget för Bytespunkt Brunnsbo till konstnärerna Anna Högberg och Johan Tirén med idéförslaget *Förändring, Förflyttning, Transformation*. Förslaget ska utvecklas över tid och i relation till den stads- och regionutveckling som pågår på Hisingen i Göteborg till år 2030. Brunnsbo station blir en ny pendeltågsstation och är en bytespunkt på Bohusbanan som går mellan Strömstad och Göteborg. Därtill kommer nya bussar och en ny planerad spårvagnslinje vid stationsområdet utöka möjligheterna till pendling utanför Göteborgs centrum.

Med ledorden förändring, förflyttning och transformation ser konstnärerna och Göteborgs Stad oändliga möjligheter i vad konstprojektet kan bestå av och leda till. Det finns en öppenhet att arbeta både konceptuellt, performativt och permanent. I samarbete med exploateringsförvaltningen kommer konstnärerna in tidigt i byggprocessen och kan på så sätt vara med och påverka hur området kring Brunnsbo gestaltas och blir en mer hållbar och öppen stadsdel.

Anna Högberg och Johan Tirén är baserade i Stockholm och intresserar sig för olika platser, sammanhang och samhällsliga processer. Det sker ofta i dialog med projektens brukare eller de tjänstepersoner och aktörer som driver, som i detta fall, omfattande stadsutvecklingsprojekt. Konstgestaltungsopdraget

är uppdelat i två etapper. Den första handlar om att aktivera Brunnsbo stationsområde och omgivning med tillfälliga konstnärliga nedslag, för att undersöka den fysiska platsen och det sociala sammanhang som den nya stationen blir en del av. I etapp två ska det tillfälliga arbetet leda till en permanent konstgestaltning eller ett kvarliggande spår.

Beställare är exploateringsförvaltningen.

VISIONSBILD ÖVER BYTESPUNKT BRUNNSBO. FOTO: GÖTEBORGS STAD.

Västlänken

Station Centralen

En höjdpunkt för arbetet med konstgestaltningarna på stationsområdena i Västlänken under 2023 har varit upphandlingen av konst för Centralstationen. Under våren gick konstnärerna Meriç Algün, Goldin+Senneby och Samaneh Reyhani vidare i upphandlingsprocessen för att ta fram idéförslag för station Centralen. Som i de andra konstgestaltningsuppgifterna för Västlänken, tog upphandlingen fasta på konstprogrammet Kronotopias tematik. I detta fall hamnade begreppen ”den sömlösa staden” och ”grävandet” i fokus.

Station Centralen är en komplex och brokig miljö. Det är en handels- och mötesplats och en genomfart för gående, bil-, cykel- och kollektivtrafik. Dessutom är den framtida gatubeläggningen grund, med några få meter ner till järnvägstunneln och stationen under mark. I skissuppgiften har det inte funnits många ytor att arbeta konstnärligt med. Trots dessa särskilda förutsättningar fick jurygruppen in tre genomarbetade och inspirerande idéförslag.

Jurygruppen, som bestod av representanter från kulturförvaltningen, exploateringsförvaltningen, stadsmiljöförvaltningen, Statens konstråd och externa konstskunniga, var överens om att idéförslaget *Anti-handikapp: Göteborgs sjätte stadsport* av Goldin+Senneby bäst mötte upphandlingens kriterier och tog upp viktiga frågor som handlar om vem staden byggs för och hur den kan bli mer inkluderande.

Idéförslaget lyfter villkoren för tillträde till staden historiskt, i nutiden och framtiden. Genom att tillgänglighetsanpassa en kulturmiljö i Göteborg kommer en stadsport resas upp på ett av stationsrådets centrala torg. Konstgestaltningen byggs upp av det material som blir kvar efter anpassningen, det vill säga borttagna hinder. Stadsporten kan alltså bestå av allt ifrån gatsten till lyktstolpar, eller varför inte ett elskåp eller en trottoarkant som har försvårat framkomligheten i staden.

Anti-handikapp: Göteborgs sjätte stadsport är en historisk blinkning till den tidigare befästningsstaden Göteborg med fem stadsportar som reglerade vem som fick träda in i eller ut ur staden. Men framför allt är den normkritisk och lyfter funktionsrättsrörelsens långa kamp om att få ta del av byggda stadsmiljöer – en kamp som har bedrivits lokalt av bland andra GIL (Göteborgskoopertivet Independent Living) men också nationellt av Vilhelm Ekensteen under 1960-talet i Lund. Aktörer inom dagens rörelser deltar på olika sätt under projektets gång.

I nästa steg ska konstnärssduon vidareutveckla idéförslaget i dialog med projektets beställare men även andra förvaltningar inom staden. Hur processen och stadsporten kommer ta form, återstår att se. Arbetet sträcker sig till och med år 2027 då stationen beräknas vara i drift.

VISUALISERING AV GOLDIN+SENNEBYS VINNANDE FÖRSLAG "ANTI-HANDIKAPP: GÖTEBORGS SJÄTTE STADSPORT". ILLUSTRATION: SPRIDD ARKITEKTER OCH RAMBOLL.

Station Haga och Korsvägen – strategisk samverkan för att värna om konsten i Västlänken

Exploateringsförvaltningen (tidigare Trafikkontoret) och Göteborgs Konst har fortsatt samarbetet med konstnärerna Ruth Ewan och Nina Canell under året. De har vidareutvecklat sina idéförslag *Everything Must Change* för station Korsvägen och *Pitch Drop Pavilion (700 years)* för station Haga. I nästa steg ska de fördjupade idéförslagen genomföras.

Förutsättningarna för konsten på stationsområdena Korsvägen och Haga har påverkats av Trafikverkets och därmed Västlänkens förseningar. Det har inneburit ett strategiskt arbete för Göteborgs Konst där en konsekvensanalys har tagits fram i samråd med stadens förvaltningar. Analysen värnar om konstnärernas arbetsvillkor och synliggör hur konstprojekten berörs av framflyttade tidsplaner. Det gäller allt ifrån budgetfrågor till det kunskapsglapp som sker när projekt drar ut på tiden.

I en tät dialog med arbetsgruppen VLiS (Västlänken i Staden) har även stadens avtal med Trafikverket diskuterats. Det strategiska arbetet kommer att fortsätta under år 2024 i väntan på nya deltider från Trafikverket. Enligt den senaste tidsplanen beräknas Västlänken vara i drift runt 2030–2032.

Exploateringsförvaltningen är beställare för samtliga konstgestaltningar på stationsområden i Västlänken.

PITCH DROP PAVILION (700 YEARS), NINA CANELL
SKISS FÖR KONSTGESTALTNING TILL VÄSTLÄNKEN STATION HAGA.

EVERYTHING MUST CHANGE, RUTH EWAN
SKISS FÖR KONSTGESTALTNING TILL VÄSTLÄNKEN STATION KORSVÄGEN.
VISUALISERING: PETTER YXELL

Exempel på förstudier

Skeppsbron etapp 2

Mellan januari och november 2023 genomfördes en längre förstudie inom konstgestaltungsprojektet för Skeppsbron etapp 2. Det ledde fram till ett konstprogram med titeln Tid/Vatten som ska fungera som underlag och vägledning i det framtida arbetet med offentlig konst på platsen.

Skeppsbron är placerat mitt i centrala Göteborg, ett stenkast från Järntorget och på gångavstånd till Hamngatan och Nordstans handelskvarter, med utsikt över Göta älv och Göteborgs hamninlopp. Kajstråket avgränsas av Stenpiren resecentrum åt öster och Masthuggskajen åt väster. Arbetet med detaljplanerna för Skeppsbron startade redan 2008. Etapp 1 i genomförandet med spårvagn och upprustning av Stenpiren med resecentrum stod färdigt 2016.

Konstprogrammet Tid/Vatten för Skeppsbron etapp 2 tar sin utgångspunkt i platsens flytande gräns mel-

lan land och hav tolkad i vid bemärkelse. Tanken om flytande gränser skapar bland annat associationer till icke-binärt tänkande och öppnar upp för att se världen i olika former av gradienter, till exempel mellan natur och kultur, människor och fler-än-människor, dåtid och nutid och framtid, över nations- och generationsgränser och i frågor om kön och kulturella tillhörigheter.

Inom ramen för förstudiearbetet genomfördes två workshopar med inbjudna sakkunniga och två publika programpunkter, med syfte att fördjupa kunskapen och få in ytterligare perspektiv i arbetet. Den första programpunkten genomfördes 25 augusti. Den innehöll en visning av filmen *A Ghost's Gaze* (2021) av konstnären Victoria Verseau, följt av ett samtal mellan Verseau och Lisa Rosendahl, konstkonsult i förstudien. Filmvisningen och samtalet hölls på Göteborgs Litteraturhus.

SAMTAL MELLAN VICTORIA VERSEAU OCH LISA ROSENDAHL PÅ GÖTEBORGS LITTERATURHUS DEN 25 AUGUSTI 2023.. FOTO: GÖTEBORG KONST.

På kvällen den 16 oktober genomfördes den andra programpunkten. Det var en uppläsning av diktverket *Glömskans arkiv* skrivet av Felicia Mulinari och Athena Farrokhzad inom ramen för arbetet med Antirasistiskt monument i Malmö. Det följdes av samtal med författarna i dialog med Rebecka Katz Thor, Daniel Diaz Valenzuela och Lisa Rosendahl. Läsningen och samtalet hölls i trappscenen på stadsbiblioteket.

Konstprogrammet innehåller en läsning av Skeppsbron och dess historiska och samtida kontext utifrån ett antal prioriterade perspektiv: platsens placering mellan land och hav, platsens koppling till övriga världen och platsens koppling till Sveriges och Göteborgs koloniala historia. Till sist erbjuder programmet en övergripande tematik för fortsatt arbete med offentlig konst på Skeppsbron med konkreta förslag på inriktningar och uppdrag för konstnärer. Genomgående vävs ett antal frågor in, att bära med sig i kommande arbete, planering, utforskande och beslut.

Frågor som:

Vad kan det innebära rent konkret att utgå ifrån tidvattnets flytande gränser, inte bara tematiskt utan också strukturellt i de sätt vi planerar och genomför processer, väljer att formulera uppdrag och hur vi gör urval?

Hur kan vi tänka kring jämlikhet också i relation till det förflutna och till framtiden?

Den 12 oktober 2023 pausades genomförandet av befintlig detaljplan för Skeppsbron då kommunfullmäktige tog beslut om att ge stadsbyggnadsnämnden i uppdrag att utreda förutsättningarna för och konsekvenserna av en helt ny detaljplan för området. Slutskedet i arbetet med konstprogrammet påverkades av kommunfullmäktiges beslut, men dokumentets relevans och användbarhet för framtida arbete med offentlig konst i området kvarstår.

Beställare är exploateringsförvaltningen.

FELICIA MULINARI OCH ATHENA FARROKHZAD LÄSER UR GLÖMSKANS ARKIV
PÅ STADSBIBLIOTEKET I GÖTEBORG 16 OKTOBER 2023. FOTO: GÖTEBORG KONST.

KALENDERVÄGEN I KORTEDALA. FOTO: FAMILJEBOSTÄDER I GÖTEBORG AB.

Kalendervägen

Familjebostäder i Göteborg har identifierat ett antal olika adresser där offentlig konst kan tillföra ett mervärde. Ett av de områdena är gångstråket genom grönområdet vid Kalendervägen 28–38 i Kortedala. Här kommer Familjebostäder inte att bygga nya fastigheter eller bygga om de befintliga, utan det är konsten som ska bidra till området. Därför har förstudien utgått från platsen och områdets historia samt undersökt vilka som bor och verkar i området.

Kortedala är känd som Göteborgs första förort och del av folkhemsbygget. På 1950- och 60-talen var arbetskraftsinvandringen till Sverige hög och många av dem som fick arbete i Göteborg bosatte sig i Kortedala. Sedan Kortedala byggdes har många familjer bott här i generationer. Nu ser Familjebostäder en förändring där området går från många enpersonshushåll till att fler barnfamiljer återigen flyttar in i området.

Sedan Kortedala byggdes har föreningslivet varit aktivt och ett sätt för de boende att engagera sig lokalt. Familjebostäder värnar om dialogen med sina hyresgäster och arbetar aktivt för att de ska ha tillgång till föreningslokaler och kunna påverka sin närmiljö. Kulturförvaltningen inventerade den offentliga konsten i området 2017. Där framgick att det saknas offentlig konst som berättar om dem som bor och

verkar i Kortedala och att det saknas konst som lyfter fram föreningsliv, arbetarklasshistorik och demografisk utveckling. Det skapade en utgångspunkt för en konstnär att arbeta med och uppdraget har kommit att fokusera på dessa teman.

Konstnärens uppdrag blir att arbeta deltagarbaserat med de boende i området för att skapa en ny konstgestaltning längs grönområdet och gångstråket vid Kalendervägen. Konstgestaltningen får gärna ha ett perspektiv som fångar möten och berättelser från olika generationer för att synliggöra platsens historia och gemenskap. Det kan i sin tur bidra till diskussioner samt en känsla av ägarskap och igenkänning.

Beställare är Familjebostäder i Göteborg AB.

GÅNGSTRÅKET VID KALENDERVÄGEN. FOTO: FAMILJEBOSTÄDER I GÖTEBORG AB.

Förmedling

Kulturförvaltningen arbetar förmedlande på olika sätt då det kommer till stadens arbete med enprocentregeln. Det sker i nära samverkan mellan enheterna Kommunikation och marknad och Göteborg Konst. Nedan följer exempel på olika förmedlingsinsatser som gjorts under året.

Sociala medier

Kulturförvaltningen använder sociala medier för att förmedla pågående konstgestaltungsprojekt och uppdrag inom ramen för enprocentregeln.

Göteborg Konst fortsätter att successivt öka sin närvaro i sociala mediekanalerna Facebook och Instagram.

Kanal	jan 2023	dec 2023
Facebook följare	4 587	4 984
Facebook gillare	3 589	3 951
Instagram följare	10 700	11 600

Ett av de inlägg som nått flest är det som tillkännager att konstnären Liva Isakson Lundin vann upphandlingen om att ta fram ett skissförslag till Avenyn. Det är också det inlägg som har fått flest kommentarer under året, 80 stycken.

När det gäller räckvidd så är det ett inlägg som står ut, Open Call för de nya simhallarna i Kortedala och Askim sågs av 16 100 personer.

Utöver vanliga inlägg och händelser (stories) används Instagram och Facebook regelbundet för annonsering. Den mest spridda annonsen under 2023 var Open Call för Masthuggskajen, som exponerades för nästan 19 000 personer och genererade 1 028 länkklick in till mer information. Här styrs spridningen också av val av målgrupp och budget.

Under året har kommunikationsenheten arbetat med "Tre frågor" i sociala medier, där konstnärer får berätta om den konstgestaltning som de håller på att ta fram. Ofta delas den typen av inlägg också vidare av konstnären. I år producerades tre sådana intervjuer:

- » Konstnärssduon Nasim Aghili och Björn Karlsson, med verket *Viskningar*.
- » Makda Embaie, med verket *Grus sprider ut tiden*.
- » Adam James, med verket *The Common Home*.

Press

Kulturförvaltningen arbetar aktivt med pressmeddelanden och kontakt med media, framför allt i de konstgestaltungsprojekt som bedöms ha ett högt allmänintresse.

Flera projekt har syns i media under året. Ett exempel är när konstnärduon Goldin+Senneby, med idéförslaget *Anti-handikapp: Göteborgs sjätte stadsport*, vann upphandlingen om att skapa ny konst till Västlänken för stadsrummet runt station Centralen. Det uppmärksammades bland annat av TT och fick stor spridning.

Kulturförvaltningen skickar sedan ett antal år tillbaka ut ett samlat pressmeddelande i december om de konstgestaltningar som förvaltningen processlett och som invigts under året. Syftet är att synliggöra den nya konsten för en bredare allmänhet.

Stockholmsduo bygger ny stadsport i Göteborg

Publicerad: 24 november 2023, 16:30

Göteborgs-Posten

Nyheter Göteborg Borås Sport Ekonomi Kultur Ledare Debatt

Göteborg får en ny stadsport – mitt i stan

Deras omtalade verk "Ewig anställning" stoppades vid Korsvägen – efter fem års arbete. Nu får konstnärduon Goldin & Senneby revansch, och skapar ny konst till Västlänken. Denna gång i form av en stadsport vid station Centralen.

Open Call

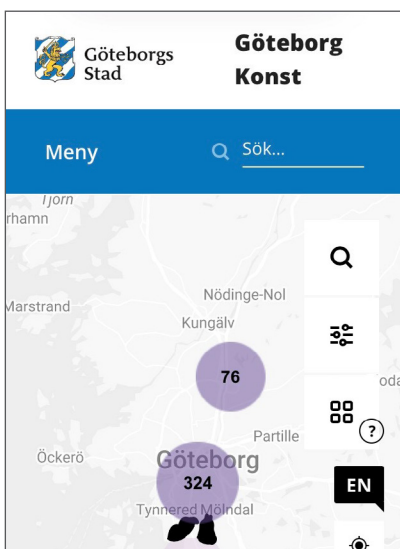
I de konstgestaltungsprojekt där byggande bolag och förvaltningar samverkar med kulturförvaltningen görs ett stort arbete med att nå ut till konstkåren med aktuella upphandlingar. Under 2023 gick Göteborg Konst ut med nio Open Calls som alla kommunicerades via Göteborg Konsts webbplats och kanaler i sociala medier. Dessutom annonserades det i sociala medier, och i vissa fall även på externa webbplatser med en nordisk eller internationell målgrupp. Genom detta når staden ut med information om sitt arbete med en procentregeln generellt och med aktuella konstgestaltungsprojekt specifikt.

Konstkartan

När konstgestaltningar som genomförts i samverkan med kulturförvaltningen invigs publiceras också information på Göteborgs digitala Konstkarta. Vid varje gestaltning finns en skylt med konstverkets titel och konstnär, samt en QR-kod som går till konstverkets sida på Konstkartan. Genom att skanna QR-koden med telefonen når du fördjupad information om verket direkt på plats.

Hallandsposten.

Nyheter Halland Laholm Hylte Sport Hallands Affärer Kultur & Nöje Familj Åstider

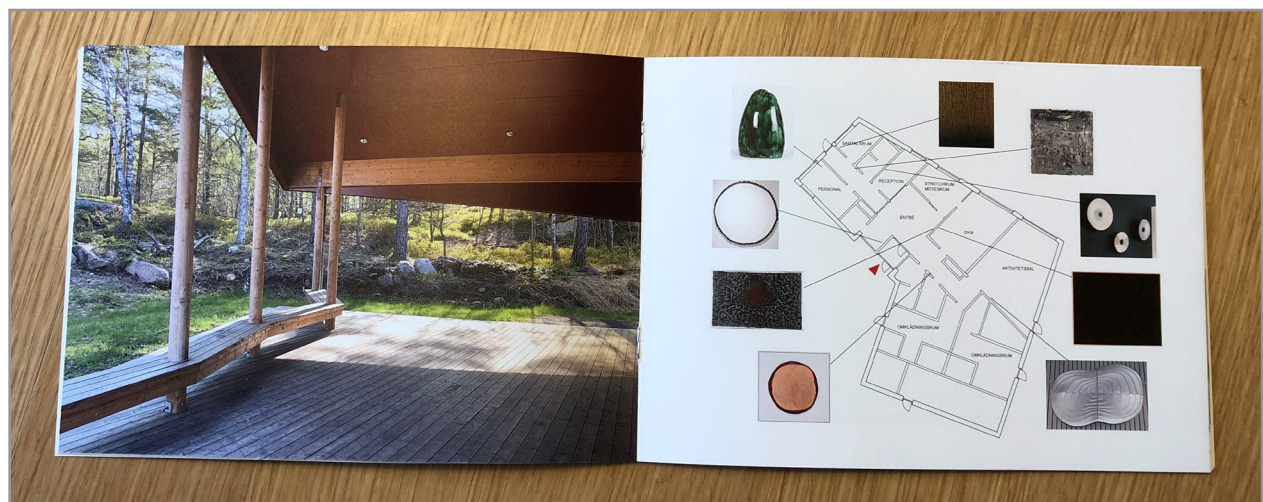
Katalog för Konstkollektion Vättlefjäll

I samband med att Göteborg Konst processledde arbetet med en konstkollektion för motionscentret Vättlefjäll togs en katalog fram. Syftet med katalogen var att presentera kollektionen samlat för en bred publik och att sprida kunskap om ett möjligt arbetssätt inom ramen för enprocentregeln: inköp av befintliga verk till en platsspecifik kollektion med en något lägre konstbudget än i större konstgestaltungsprojekt.

Katalogen finansierades av idrotts- och föreningsförvaltningen och kulturförvaltningen, och togs fram i nära samarbete mellan kommunikationsenheten och Göteborg Konst.

Konstnärerna är: David Taylor, Ellen Ekh Åkesson, Håkan Bengtsson, Hanna Järlehed, Madhat Kakei, Sara Nielsen Bonde och Theresa Traore Dahlberg.

KATALOGEN INTRODUCERAR TEMATIKEN FÖR KONSTKOLLEKTION VÄTTLEFJÄLL OCH PRESENTERAR 7 KONSTNÄRER OCH DERAS 11 KONSVERK. KONSTVERKET PÅ NEDRE UPPSLAGET ÄR RIVERSTONE #8 AV ELLEN EKH ÅKESSON. FOTO: GÖTEBORG KONST.

Upphandling

I sin roll som sakkunnigt stöd för de byggande bolagen och förvaltningarna i staden har kulturförvaltningen de senaste åren satsat på utökad kompetens och kunskap om Lagen om offentlig upphandling (LOU) och upphandling av konst. Att kulturförvaltningen har sakkunskap både inom konst och upphandling säkerställer kvaliteten i processerna och att kultur- och konstpolitiska mål kan omhändertas inom ramen för upphandlingslagstiftningen. I nära samverkan med stadens upphandlare och jurister pågår ett aktivt utvecklingsarbete för att skapa goda förutsättningar och resultat utifrån både konstnärernas och beställarnas perspektiv.

Under 2023 bjöd Göteborg Konst in till en upphandlingsfrukost med syfte att skapa ett återkommande forum för berörda upphandlare i Göteborgs Stad, där aktuella frågor kring konstupphandling kan diskuteras. Genom att samla de olika upphandlande bolagen och förvaltningarna är förhoppningen att skapa en större samsyn utifrån ett hela-staden-perspektiv. Målet är att öka tydligheten gentemot våra leverantörer, det vill säga konstnärskåren.

DETALJBILD FRÅN MARTIN SOLYMARS PROCESS MED VERKET TIDSREV TILL ÖSTRA KÅLLTORP. FOTO: MARTIN SOLYMAR.

Redovisning av uppföljning av enprocentregeln 2023

Kulturnämnden har uppdraget att följa upp enprocentregelns efterlevnad. Underlaget till redovisningen samlas in genom en enkät som årligen skickas ut från kulturförvaltningen i Stratsys till berörda nämnder och styrelser. Eftersom underlaget tidigare varit bristfälligt, och därmed i förlängningen även själva redovisningen, har kulturförvaltningen under året uppdaterat enkäten med syfte att få ett bättre underlag. Frågorna har blivit något fler till antalet samt i vissa fall justerats för att bättre svara mot vad som angavs i kommunfullmäktiges beslut om enprocentregeln 2013. Årets uppföljning utgår med andra ord inte från nytt styrande dokument eftersom det började gälla först i oktober 2023.

Tre förvaltningar och sju bolag av de tjugotvå tillfrågade, det vill säga en svarsfrekvens om 45 %, har i år svarat på enkäten "Uppföljning av enprocentregeln 2023". Det betyder att underlaget fortsatt inte ger en helhetsbild gällande hur enprocentregeln efterföljs i staden och att kulturförvaltningen därmed inte har möjlighet att lämna en heltäckande redovisning eller välgrundad analys. Av de tolv bolag och nämnder som inte har svarat bedöms att tre inte har berörts av enprocentregeln under året.

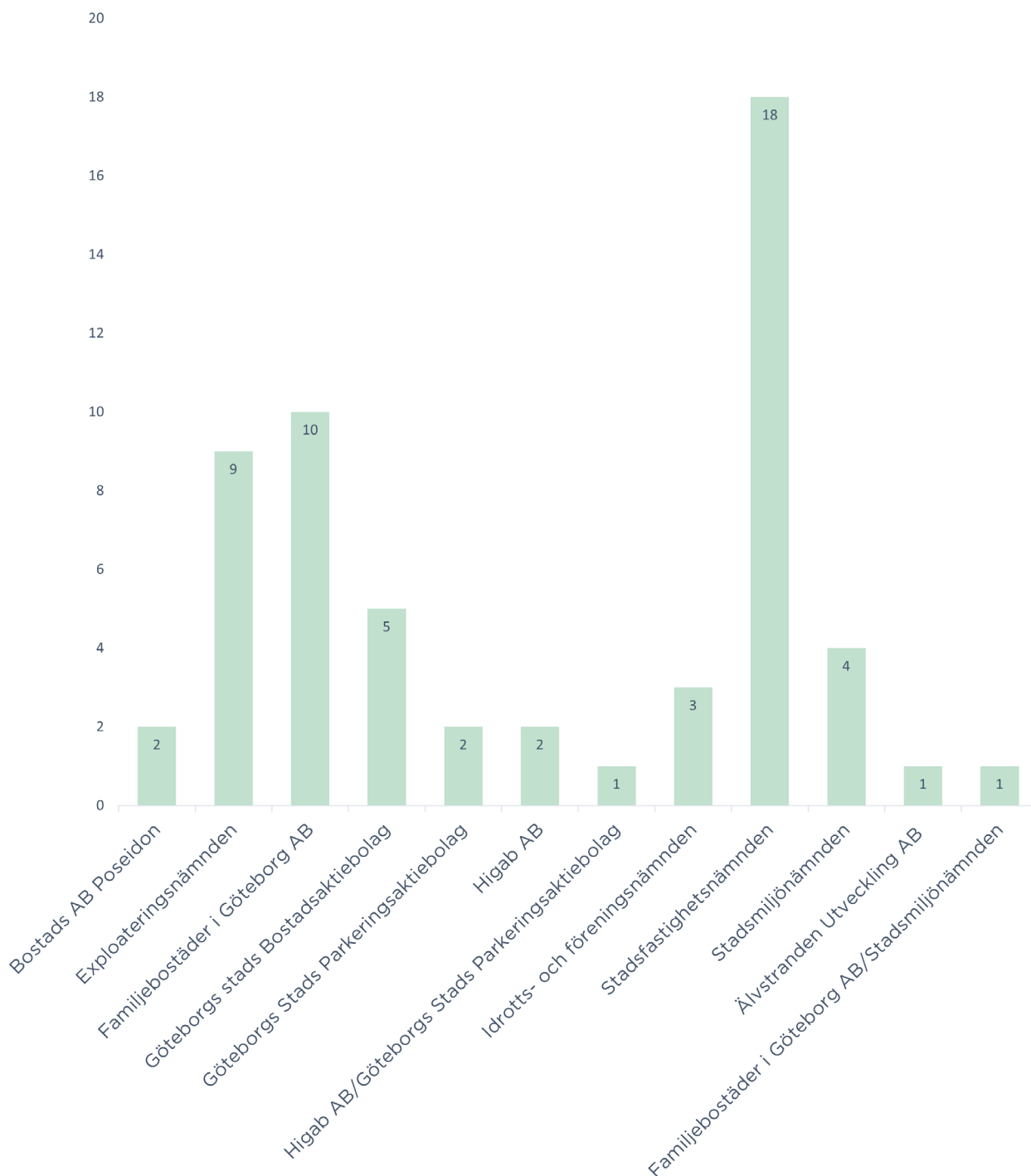
För att kunna följa upp om enprocentregeln efterlevs behövs det data gällande avsatta medel till konst i relation till den totala byggprojektkostnaden (inklusive byggherrekostnad) som de berörda bolagen och förvaltningarna haft under året. Sådan data saknas i

stort men finns för tre förvaltningar och fyra bolag och utifrån dessa sju svar kan utläsas att mellan 0,1 % och 1,1 % har avsatts till konst under 2023.

Sammanlagda budgeterade medel för samtliga konstgestaltungsprojekt som redovisats för 2023 är 38,7 mnkr och utfallet 19,8 mnkr. Skillnaden mellan avsatta och förbrukade medel beror på att projekten pågår under flera år, vilket leder till att avsatta medel ackumuleras för att förbrukas senare under projektet.

Budgeten för konstgestaltungsprojekten går inte enbart till konstnärerna och produktionen av konsten utan ska också täcka andra kostnader såsom markanläggning, kommunikation, ljussättning och kostnader kopplade till genomförande av processen. Det saknas i dagsläget data som möjliggör en redovisning av hur stor andel som faktiskt går till konstnärerna och konsten, men enligt enkäten färdigställdes nitton konstgestaltungsprojekt under 2023 och 8,9 mnkr betalades ut till berörda konstnärer. Värdet på uppdragen låg mellan 100 tkr och 1,25 mnkr. Därutöver kan också nämnas att arvudet för framtagande av skissförslag låg mellan 25 tkr och 62 tkr.

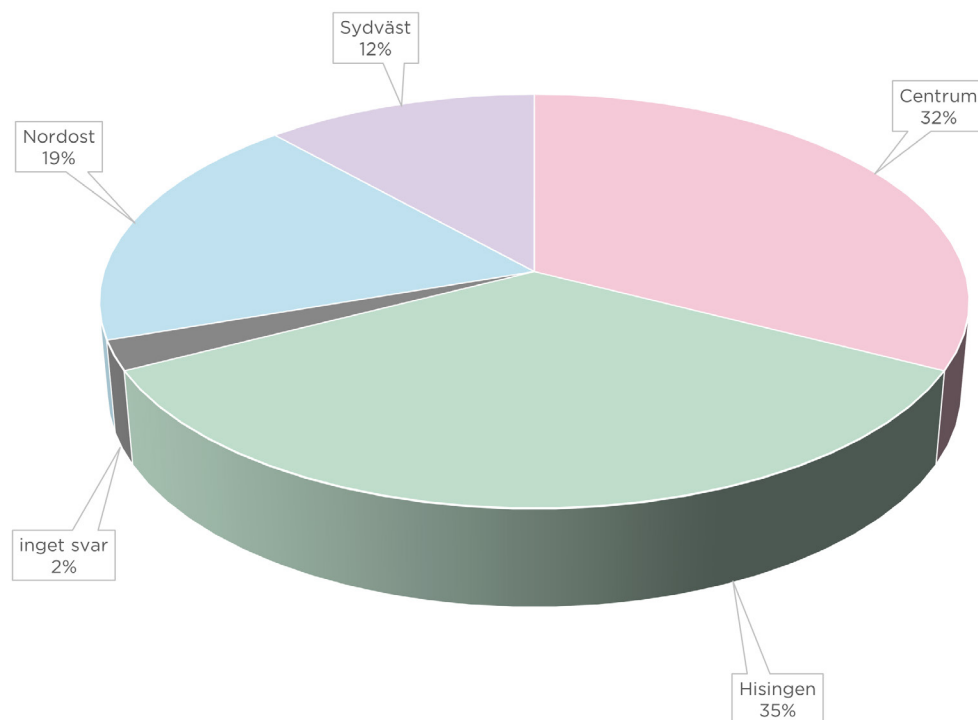
Att markanvisa enprocentregeln skapar likvärdiga villkor oberoende om det är en privat eller kommunal aktör som bygger. Under 2023 skrevs enprocentregeln in i en markanvisning i staden, för kommande bostäder på Djurgårdsplatsen inom stadsdelen Majorna.

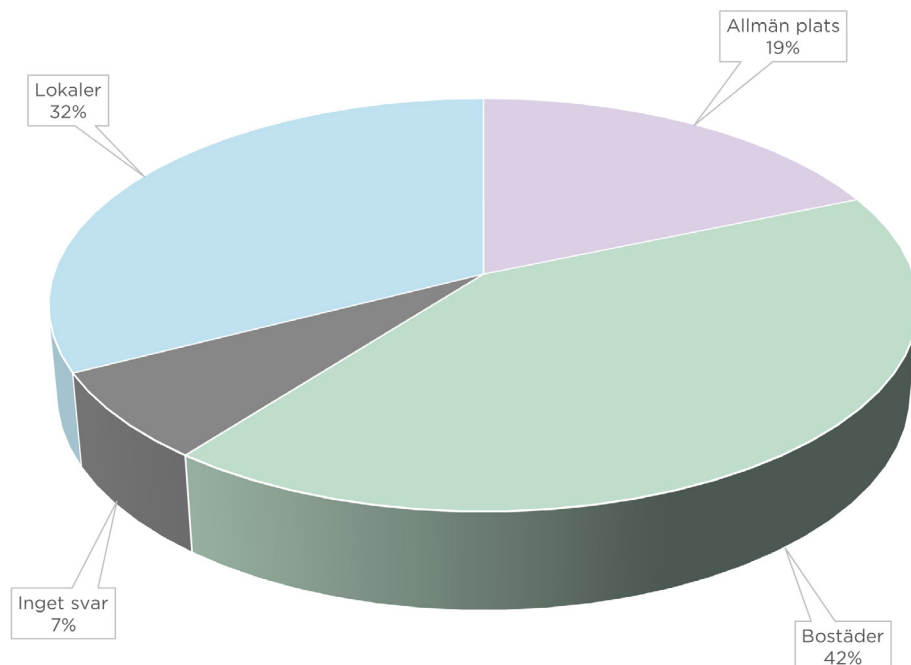
Förvaltningar och kommunala bolag har rapporterat in 43 pågående konstgestaltningsprojekt inom ramen för enprocentregeln 2023.

Kulturförvaltningen har dock kännedom om 15 ytterligare konstgestaltningsprojekt som inte inrapporterats vilket ger totalt 58 pågående projekt i staden.

Dessa fördelas mellan berörda bolag och nämnder enligt ovanstående diagram.

För att skapa bättre underlag och förståelse för var i staden konstgestaltungsprojekt genomförs innehåller enkäten en fråga kring stadsområde. Tillsammans med kommande planeringsverktyg kan det ge underlag för beslut om vilka byggprojekt framtida konstgestaltungsprojekt ska knytas till. I vilka stadsområden de 43 inrapporterade konstgestaltungsprojekten genomförs fördelas procentuellt enligt ovanstående diagram.

I kommunfullmäktiges beslut om enprocentregeln 2013 anges vilka typer av platser/byggprojekt som regeln gäller för. För att skapa bättre förståelse för vilka sammanhang i staden konsten tas fram för och befinner sig i har enkäten utökats med en fråga kopplat till det. De 43 inrapporterade konstgestaltungsprojekten fördelas procentuellt utifrån typ av byggprojekt, enligt diagrammet.

I samverkan med kulturnämnden	I egen regi	I samverkan med kulturnämnden och i egen regi
Bostads AB Poseidon Exploateringsnämnden Göteborgs Stads Parkeringsaktiebolag Higab AB Idrotts- och föreningsnämnden Stadsmiljönämnden Älvstranden Utveckling AB	Stadsfastighetsnämnden	Familjebostäder i Göteborg AB Göteborgs Stads Bostadsaktiebolag

Enligt kommunfullmäktiges beslut 2013 ska förvaltningarna genomföra konstprojekt inom ramen för enprocenten i samverkan med kulturnämnden, medan det är frivilligt för bolagen att samverka. Ovanstående tabell redovisar hur de pågående konstgestaltungsprojekten i staden drivs.

Analys och sammanfattning

Som redan nämnts så är det inte möjligt att göra en välgrundad analys utifrån tillgänglig information. Uppdateringen av enkäten har dock gett mer data än tidigare år, såsom i vilka stadsområden och i vilka sammanhang konstgestaltningar tillkommer samt hur mycket pengar som betalats ut till konstnärer för färdigställda konstgestaltningar.

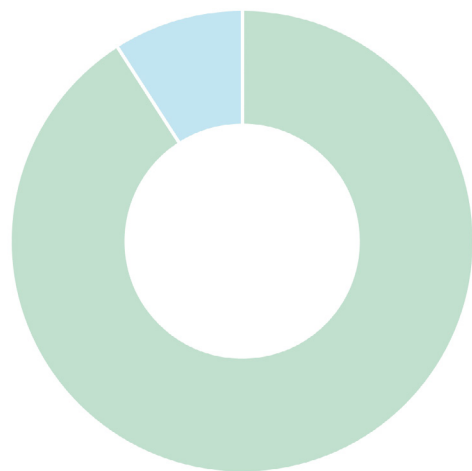
Utifrån inkomna svar framkommer det att enprocentregeln fortsatt inte tillämpas fullt ut och att en hel del arbete kvarstår. Förhoppningen är att ett nytt styrande dokument och fortsatt nära samverkan mellan kulturförvaltningen som konstsakkunnig och de byggande bolagen och förvaltningarna ger mer positivt resultat kommande år.

I majoriteten av de pågående konstgestaltungsprojekten har extern sakkunskap inom konst anlitats. När det gäller bolagen är det dock vanligare att sakkunskap saknas i projekten som inte genomförs i samverkan med kulturförvaltningen. Bristen på konstsakkunniga i upphandlingar av konstnärskap samt i processen i stort medför en risk för att stadens konstpolitik inte efterföljs.

Under 2023 har endast en av tio markanvisningar innehållit krav på att följa enprocentregeln och åren dessförinnan har ingen sådan markanvisning rapporterats in. Slutsatsen är att möjligheten att skapa mer likvärdiga villkor för privata och kommunala byggaktörer genom att markanvisa enprocentregeln inte utnyttjats fullt ut.

Fortsatt utveckling och uppdatering av uppföljningen

Kulturförvaltningen kommer under 2024 att vidareutveckla uppföljningen utifrån det här årets erfarenheter. Flera av årets inkomna svar är tyvärr svårtolkade eller inte korrekta, och därutöver har flera frågor lämnats obesvarade. Enkäten behöver därför förtydligas ytterligare för att säkerställa att den data som kommer in går att använda. Nästa uppföljning kommer dessutom att genomföras utifrån det nya styrande dokumentet för enprocentregeln vilket innebär ytterligare förändringar och uppdateringar.

Endast en av 10 markanvisningar har under 2023 innehållit krav på att följa enprocentregeln.

Pågående projekt

Hisingen

Jubileumshuset

Bostäder, Hisingen

Familjebostäder i Göteborg AB

Nils Holgerssons plats

Bostäder, Hisingen

Familjebostäder i Göteborg AB

Lindholmens tekniska gymnasium

Hisingen

Stadsfastighetsförvaltningen

Litteraturgatan och Backa Röd

Bostäder, Hisingen

Bostads Poseidon AB

Lindholmsförbindelsen

Infrastruktur, Hisingen

Exploateringsförvaltningen

Lindholmshamnen

Bostäder, Hisingen

Älvstranden Utveckling AB

Bytespunkt Brunnsbo

Infrastruktur, Hisingen

Exploateringsförvaltningen

Centrum

Packhuskajen

Infrastruktur, Centrum

Stadsmiljöförvaltningen

Robertshöjd

Bostäder, Centrum

Bostadsbolaget

Västlänken station Haga

Infrastruktur, Centrum

Exploateringsförvaltningen

Västlänken station Korsvägen

Infrastruktur, Centrum

Exploateringsförvaltningen

Västlänken station Centralen

Infrastruktur, Centrum

Exploateringsförvaltningen

Östra Källtorp

Bostäder, Centrum

Bostadsbolaget

Märbspiksgatan

Bostäder, Centrum

Familjebostäder i Göteborg AB

Avenyn

Stadsutveckling, Centrum

Stadsbyggnadsförvaltningen

Masthuggskajen

Stadsutveckling, Centrum

Exploateringsförvaltningen

Engelbrektslänken

Infrastruktur, Centrum

Stadsmiljöförvaltningen

Masthugget Väst

Parkeringshus, Centrum

Higab AB och Göteborgs Stads

Parkering AB

Götaplatsen

Stadsutveckling, Centrum

Stadsbyggnadsförvaltningen

Lillängsgatan

Bostäder, Centrum

Familjebostäder i Göteborg AB

Skeppsbrokajen etapp 2

Stadsutveckling, Centrum

Exploateringsförvaltningen

Sydväst

Nya Slottskogsrinken

Ishall, Sydväst

Higab och idrotts- och
föreningsförvaltningen

Stadsdelspark S:a Änggården

Allmän plats, Sydväst

Exploateringsförvaltningen

Simhall i Askim

Sydväst

Idrotts- och föreningsförvaltningen

Kretsloppsparken i Högsbo

Sydväst

Higab AB

Nordost

Gärdsås

Allmän plats och bostäder,

Nordost. Familjebostäder i

Göteborg AB och stadsmiljö-
förvaltningen

Beväringsgatan

Bostäder, Nordost

Bostads Poseidon AB

Kalendervägen

Bostäder, Nordost

Familjebostäder i Göteborg AB

Simhall i Kortedala

Nordost

Idrotts- och föreningsförvaltningen

Verk som tillkommit 2013–2023

2015

- » *More Eyes* av Peter Ojstersek.
Gångtunnel Briljantgatan, Järnbrott.
Trygg Vacker stad.
- » Väggmålning av Ekta och Ollio.
Selma Lagerlöfs torg, Backa.
Göteborgslokaler.
- » *Sluta aldrig att drömma* av Anna Persson.
Gångtunnel Gråbovägen, Hjällbo.
Trygg Vacker stad.

2016

- » *Mount Everest* av Fredrik Norén.
Klättervägg Torshallen, Torslanda.
Idrott- och föreningsförvaltningen.
- » *Europa* av Runo Lagomarsino.
ID-port, Göteborgs Hamn.
Göteborgs Hamn.
- » *TIFO* av Per Petersson.
Bravida Arena. Higab AB.
- » *Alla möter alla* av Thomas Nordström
och Annika Oskarsson.
Bravida Arena. Higab AB.
- » *Glaserad grönska* av Åsa Greaker.
Egnahemsvägen, Centrum. Bostadsbolaget.
- » *Albedo* av Martin Formgren.
Parkeringshus Första Långgatan, Centrum.
Göteborgs Stads Parkering AB.
- » *UT* av Alina Chaiderov.
Redbergsparken. Park- och naturförvaltningen.
- » *We can be local, just for one day* av Klas Eriksson.
Jöns Rundbäcks plats, Hisingen. Bostadsbolaget.

2017

- » *Kultur och Natur* av Sara Nilsson.
Lorensbergsparken, Centrum.
Park- och naturförvaltningen.
- » Utan titel av Marie Dahlstrand.
Gångtunnel vid Fjällviolen i Rannebergen.
Trygg Vacker stad.

- » *Barnen från Hjällbo (Barnen från Moheda)*
av Juan-Pedro Fabra Guemberena.
Temporär gestaltning, Hjällbo Torg.
Trygg Vacker stad.
- » *Naga* av Ragnhild Alexandersson.
Blidvädersgatan, Hisingen. Bostadsbolaget.

2018

- » *A line* av Judith Hopf.
Utanför Scandinavium, Centrum.
Higab AB och Got Event.
- » *Jag + Du = Vi* av Éva Mag.
Santos Idrottshall, Lindholmen.
Älvstranden Utveckling AB.
- » *thinking thinking dot dot dot* av Ilja Karilampi.
Återvinningscentral, Rannebergen.
Bostadsbolaget.
- » *Forest Sound* av Pia Männikö.
Gångtunnel Fjäderharvsgatan, Angered.
Trygg Vacker stad.
- » *Forest Fuel* av Jessica Lloyd-Jones.
Sävenäverket. Göteborg Energi.
- » *Askim Escape Pod* av Jens Evaldsson.
Askimsbadet. Park- och naturförvaltningen.
- » *Game Changer* av Mikael Johansson.
Fasad Nya Lundenhallen, Örgryte.
Idrotts- och föreningsförvaltningen.
- » *Tidstunneln* av Patrik Bengtsson.
Gångtunnel under Västerleden, Tynnered.
Trygg Vacker stad.
- » *Tysta danser* av Maja Hannisdal, Ilmari
Paananen och Wilhelm Blomberg.
Temporär gestaltning, Blå Stället.
Trygg Vacker stad.

2019

- » *Teckning* av Helena Mutanen.
Bildradiogatan, Järnbrott. Bostadsbolaget.
- » *Blodet i oss* av Ola Åstrand.
Gångtunnel, Kviberg. Trygg Vacker stad.

2019 forts

- » *Hagavågen* av Signe Johannessen och Erik Rören.
Pehr Erikssons plats, Haga. Göteborgslokaler.
- » *Inkommande kraft* av Christine Ödlund.
Kretslopp och Vattens lokaler i Alelyckan.
Higab AB.
- » *Göteborgssviten: underjorden* av Pia Sandström.
Temporär konstgestaltning, Västlänken Haga.
Trafikkontoret.
- » *Meaning well while doing harm* av Goran Hassanpour och Fanny zu Knyphausen.
Skottårgatan, Kortedala. Bostadsbolaget.

2020

- » *Du är Drömmen* av Aleksandra Stratimirovic.
Friskvåderstorget, Biskopsgården. Bostadsbolaget.
- » *Orädd resa* av Vanna Bowles.
Gångstråk i Lindholmshamnen, Lindholmen.
Älvstranden Utveckling AB.
- » *Vigintiquinque* av Carl Hammoud.
Syster Estrids gata, Guldheden.
Bostadsbolaget/Framtiden Byggutveckling AB.
- » *Till minnet av en älv* av Anja Örn.
Monsungatan, Eriksberg.
Konsortiet Västra Eriksberg genom
Älvstranden Utveckling AB.

2021

- » *Dotty* av Johan Paalzow.
Adventsvägen, Kortedala. Bostads AB Poseidon.
- » *Trådarna* av Liva Isakson Lundin.
Stadsteaterns foajé, Centrum. Higab AB.
- » *Kortedalakrokodilen* av Ingela Ihrman.
Förstamajgatan, Kortedala. GöteborgsLokaler.
- » *Växande varelse* av Lisa Jonasson.
Rubelgatan, Högsbo.
Familjebostäder i Göteborg AB.
- » *Klangbotten (Mörkerseende)* av Pia Sandström.
Temporär konstgestaltning.
Västlänken Haga, Centrum. Trafikkontoret.
- » *East Link. Joy and Sorrow in Gothenburg*
av Manuel Pelmus. Temporär konstgestaltning.
Västlänken Centralen, Centrum. Trafikkontoret.
- » *Noise Reduction and Glitches: Echoes from
the Past and the Future* av Lisa Torell.
Temporär konstgestaltning.
Västlänken Korsvägen, Centrum. Trafikkontoret.

2022

- » *Vandring* av Johan Tirén.
Skogsträdgård i Fjällbo park, Utby.
Familjebostäder i Göteborg AB.
- » *Column 001* av Anton Alvarez.
Hult Åsens väg, Askim. Bostadsbolaget.
- » *Tidkrets* av My Lindh.
Trappa vid Radiatorget, Järnbrott. Seniorgården.
- » *ONE (rising tide falling star)* av Olsson/Dit-Cillin.
Sjöfartsmuseet Akvariet. Higab AB.
- » *Levande Legend* av Catrin Andersson.
Kustgatan, Majorna.
Familjebostäder i Göteborg AB.
- » *En krävande kompis* och *En orolig kompis* av Max Ockborn. Selma Lagerlöfs torg, Backa.
Fastighetskontoret, trafikkontoret, park- och
naturförvaltningen, Framtiden Byggutveckling AB
och Riksbyggen.
- » *By Bergsjön*, fyra permanenta verk: *Gungascenen*,
Hus i hemlandet, *Den som är blir den som var* och
publikationen *By Bergsjön*. Kollektiv som pro-
cessletts av Jelena Rundqvist: Haky Jasim, Elias
Abi Jaber, Salem Yohannes, Zdenka Kalisky och
Kvinnocenter i Bergsjön.
Kulturhuset Bergsjön. Higab AB.

2023

- » *Flytande former för Sisjödal*, Luca Frei.
Sisjöbäckens väg, Sisjön.
Familjebostäder i Göteborg AB.
- » *The Common Home* av Adam James.
Beväringsgatan, Kviberg. Bostads AB Poseidon.
- » *Grus sprider ut tiden* av Makda Embaie.
Temporär konstgestaltning.
Parkeringshus Heden, Centrum.
Göteborgs Stads Parkeringsbolag AB.
- » *Viskningar* av aghili/karlsson.
Temporär konstgestaltning.
Parkeringshus Heden, Centrum.
Göteborgs Stads Parkeringsbolag AB.
- » *Konstkollektion Vättlefjäll*, medverkande konstnärer:
David Taylor, Ellen Ekh Åkesson, Håkan Bengts-
son, Hanna Järlehed, Madhat Kakei, Sara Nielsen
Bonde, Theresa Traore Dahlberg.
Vättlefjäll motionscentrum, Angered.
Idrotts- och föreningsförvaltningen.

Göteborg Konst.

Gör plats för konsten!

Konsten spelar en viktig roll i vårt demokratiska samhälle eftersom den möjliggör för en mängd olika röster att komma till tals i det offentliga rummet. När konsten får vara fri kan den förflytta tankar och gränser och få oss att förstå vår historia, samtid och framtid.

Oavsett vem du är eller var du bor ska du kunna uppleva konst i Göteborgs offentliga rum. Enprocent-regeln innebär att när Göteborgs Stads bolag och förvaltningar gör nyinvesteringar i byggprojekt så avsätter de en procent av investeringen till konst.

I nära samarbete med byggansvariga och konstnärer arbetar Göteborg Konst för att ta konsten ut i staden. Då skapas utrymme i stadsmiljön för en konst som överraskar, stör och berör.